

ĐƯA PHÁP LUẬT ĐẾN VỚI NGƯỜI DÂN ĐỂ PHÁP LUẬT ĐI VÀO CUỘC SỐNG

✍️ ThS. Phạm Đình Cường

● **TÓM TẮT:** *Pháp luật đóng vai trò là công cụ quản lý xã hội hiệu quả, đảm bảo quyền và nghĩa vụ của công dân, duy trì trật tự, công bằng và phát triển bền vững đất nước. Theo đó, chỉ khi làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật mới giúp nâng cao nhận thức, ý thức để chấp hành pháp luật một cách tự giác, nghiêm minh, nêu cao tinh thần thượng tôn pháp luật... Tuy nhiên, trong thực tế, việc đưa pháp luật đến với người dân - hay còn gọi là công tác phổ biến, giáo dục pháp luật - vẫn còn tồn tại nhiều bất cập, hạn chế. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến việc nâng cao ý thức, sự tuân thủ và thực hiện pháp luật trong đời sống xã hội. Bài viết, một mặt khẳng định vai trò quan trọng của công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật; mặt khác nêu nên những bất cập, hạn chế và đề xuất một số giải pháp thúc đẩy nâng cao hiệu quả của công tác này.*

● **Từ khóa:** *Pháp luật đến với người dân, đi vào cuộc sống, phổ biến giáo dục pháp luật, động lực phát triển.*

● **ABSTRACT:** *Law plays the role of an effective instrument for social governance, ensuring citizens' rights and obligations, maintaining order, fairness, and the sustainable development of the country. Accordingly, only by effectively conducting law dissemination, education, and communication can society raise awareness and foster voluntary and strict compliance with the law, thereby upholding the rule of law. However, in practice, bringing the law closer to the people commonly referred to as legal dissemination and education still faces many shortcomings and limitations. This directly affects the improvement of legal awareness, compliance, and enforcement in social life. The article, on the one hand, affirms the crucial role of law dissemination and education; on the other hand, it points out the shortcomings and limitations, and proposes several solutions to enhance the effectiveness of this work.*

● **Keywords:** *Bringing law to the people, integration into social life, legal dissemination and education, driver of development.*

Ngày nhận bài: 10/9/2025 Ngày bình duyệt: 23/9/2025 Ngày duyệt đăng: 26/9/2025

Trong bài viết “Phát huy tính Đảng trong xây dựng Nhà nước pháp quyền Xã hội chủ nghĩa Việt Nam” của Tổng Bí thư Tô Lâm, có nhấn mạnh: “Dưới sự lãnh đạo của Đảng, dân chủ xã hội chủ nghĩa được phát huy, nhân dân là chủ thể của quá trình xây dựng và

hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, mỗi công dân tích cực, chủ động tham gia vào công tác xây dựng, hoàn thiện pháp luật, có ý thức thượng tôn pháp luật thì sẽ tạo nên sức mạnh của cả hệ thống chính trị để hoàn thành các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội, bảo đảm quốc phòng,

an ninh và đưa đất nước bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam”. Như vậy có thể thấy, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật là nhiệm vụ đầu tiên của quá trình tổ chức thi hành pháp luật, là cầu nối để truyền tải các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến với người dân. Do đó, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền phổ biến, giáo dục pháp luật để ý thức thượng tôn pháp luật trở thành sức mạnh động lực phát triển xã hội.

VAI TRÒ CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN, PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

Công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật (TTPBGDPL) giữ vai trò là cầu nối quan trọng, giúp chuyển tải chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đến người dân, qua đó nâng cao kiến thức, hiểu biết pháp luật, hình thành ý thức tự giác chấp hành và tình cảm tôn trọng pháp luật, tạo nền tảng vững chắc cho việc pháp luật đi vào cuộc sống một cách nghiêm minh và hiệu quả. Cụ thể:

- *Nâng cao kiến thức và hiểu biết pháp luật:* Công tác này giúp cán bộ, công chức, viên chức và người dân hiểu rõ các quy định pháp luật mới ban hành, nắm bắt được nội dung và ý nghĩa của các văn bản pháp luật, từ đó biết cách ứng xử phù hợp với quy định pháp luật.

- *Hình thành ý thức và niềm tin đối với pháp luật:* TTPBGDPL không chỉ cung cấp kiến thức mà còn góp phần củng cố tình cảm, niềm tin của con người vào pháp luật, tạo ra sự tôn trọng và ý thức trách nhiệm trong việc thực hiện nghĩa vụ công dân.

- *Nâng cao ý thức tự giác chấp hành pháp luật:* Khi hiểu rõ và có tình cảm tích cực với pháp luật, người dân sẽ có ý thức tự giác tuân thủ pháp luật, điều chỉnh hành vi của mình để phù hợp với các quy định của pháp luật.

- *Là khâu đầu tiên trong quá trình tổ chức thi hành pháp luật:* TTPBGDPL là nhiệm vụ đầu tiên và then chốt để đảm bảo pháp luật được thi hành nghiêm minh và

hiệu quả trong thực tế, giúp đưa các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước vào cuộc sống.

- *Góp phần xây dựng Nhà nước pháp quyền:* Công tác này là một bộ phận quan trọng của công tác giáo dục chính trị tư tưởng, góp phần xây dựng xã hội văn minh, lành mạnh, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

- *Tạo cơ chế để người dân tham gia xây dựng pháp luật:* Thông qua các hoạt động như “Ngày Pháp luật”, người dân có cơ hội đóng góp ý kiến, tham gia vào quá trình xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật, thể hiện tinh thần thượng tôn pháp luật.

NHỮNG BẤT CẬP, HẠN CHẾ TRONG VIỆC ĐƯA PHÁP LUẬT ĐẾN VỚI NGƯỜI DÂN

Vậy tại sao vẫn còn tình trạng “*nhiều thông tin pháp luật chưa đến được với người dân*”...? Có rất nhiều nguyên nhân, từ những nguyên nhân trong phương pháp quản lý Nhà nước đối với công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, cho đến các hoạt động thực tiễn trong triển khai công tác phổ biến pháp luật... Cụ thể:

- *Nhận thức và ý thức pháp luật của người dân còn hạn chế:* Nhiều người dân, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa, dân tộc thiểu số hoặc người lao động phổ thông chưa nhận thức đầy đủ về vai trò của pháp luật. Tâm lý “pháp luật là việc của Nhà nước” vẫn còn tồn tại, khiến nhiều người thờ ơ hoặc không chủ động tìm hiểu pháp luật.

- *Hình thức tuyên truyền còn đơn điệu, thiếu sáng tạo:* Việc phổ biến pháp luật vẫn chủ yếu qua các hình thức truyền thống như phát tờ rơi, tổ chức hội nghị, treo băng rôn... chưa tận dụng tốt công nghệ số, mạng xã hội. Nội dung tuyên truyền thường khô khan, nặng tính lý thuyết, chưa gần gũi với nhu cầu thực tiễn và dễ hiểu với người dân.

- *Đội ngũ cán bộ tuyên truyền pháp luật chưa đồng đều về năng lực:* Một bộ phận cán bộ tuyên truyền chưa được đào tạo

chuyên sâu, thiếu kỹ năng truyền đạt và cập nhật pháp luật mới. Thiếu người có chuyên môn pháp lý ở cấp xã, thôn dẫn đến tình trạng tuyên truyền mang tính hình thức.

- *Kinh phí và cơ chế phối hợp còn nhiều hạn chế:* Nguồn lực tài chính dành cho công tác phổ biến, giáo dục pháp luật còn hạn chế, dẫn đến việc triển khai thiếu hiệu quả. Sự phối hợp giữa các cơ quan, ban ngành trong công tác tuyên truyền pháp luật chưa đồng bộ, thiếu gắn kết.

GIẢI PHÁP THỨC ĐẨY VIỆC ĐƯA PHÁP LUẬT ĐẾN VỚI NGƯỜI DÂN

Để pháp luật thực sự đến với người dân, cần kết hợp nhiều giải pháp bao gồm: tuyên truyền, phổ biến pháp luật đa dạng, phù hợp với từng đối tượng và địa bàn; ứng dụng công nghệ để nâng cao khả năng tiếp cận thông tin pháp luật; phát triển đội ngũ cán bộ, luật sư chuyên nghiệp, có trách nhiệm và đạo đức; tăng cường cơ chế kiểm tra, giám sát việc thực thi pháp luật; và nâng cao ý thức tự giác của mỗi người dân trong việc tìm hiểu, chấp hành và sử dụng pháp luật để bảo vệ quyền lợi hợp pháp của mình. Cụ thể:

1. Đổi mới công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật:

- Theo quy định tại Điều 11 Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật hiện hành quy định cụ thể 8 nhóm hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật đó là: (1) Hợp báo, thông cáo báo chí; (2) Phổ biến pháp luật trực tiếp; tư vấn, hướng dẫn tìm hiểu pháp luật; cung cấp thông tin, tài liệu pháp luật; (3) Thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, loa truyền thanh, internet, pa-nô, áp-phích, tranh cổ động; đăng tải trên Công báo; đăng tải thông tin pháp luật trên trang thông tin điện tử; niêm yết tại trụ sở, bảng tin của cơ quan, tổ chức, khu dân cư; (4) Tổ chức thi tìm hiểu pháp luật; (5) Thông qua công tác xét xử, xử lý vi phạm hành chính, hoạt động tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân và hoạt động khác của các cơ quan trong bộ máy nhà nước; thông qua hoạt động trợ giúp pháp lý, hòa giải ở

cơ sở; (6) Lồng ghép trong hoạt động văn hóa, văn nghệ, sinh hoạt của tổ chức chính trị và các đoàn thể, câu lạc bộ, tủ sách pháp luật và các thiết chế văn hóa khác ở cơ sở; (7) Thông qua chương trình giáo dục pháp luật trong các cơ sở giáo dục của hệ thống giáo dục quốc dân; (8) Các hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật khác phù hợp với từng đối tượng cụ thể mà các cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền có thể áp dụng để bảo đảm cho công tác phổ biến, giáo dục pháp luật đem lại hiệu quả.

- *Bám sát Kết luận số 80-KL/TW*, ngày 20/6/2020 của Ban Bí thư về “Tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong công tác PBGDPL, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, Nhân dân”.

- *Đa dạng hóa hình thức:* Sử dụng nhiều kênh truyền thông như báo chí, internet, mạng xã hội, các buổi tọa đàm, hội thảo để đưa pháp luật đến gần hơn với người dân.

- *Nội dung phù hợp:* Tập trung vào các vấn đề pháp luật liên quan trực tiếp đến đời sống của người dân, đáp ứng nhu cầu thực tế và được giải thích một cách dễ hiểu, dễ vận dụng.

- *Đúng đối tượng, đúng địa bàn:* Truyền thông cần được thiết kế cho từng nhóm đối tượng cụ thể, tùy thuộc vào đặc điểm văn hóa, trình độ và bối cảnh địa phương. Đồng thời, tập trung xây dựng củng cố, kiện toàn đội ngũ tuyên truyền viên pháp luật (TTVPL) tại cơ sở (cửa, phường...).

2. Ứng dụng công nghệ và nền tảng số:

- *Tuyên truyền trực tuyến:* Sử dụng internet, mạng viễn thông và các phương tiện điện tử để lan tỏa thông tin pháp luật, giúp người dân tiếp cận nhanh chóng và tiện lợi hơn.

- *Số hóa và phân loại văn bản:* Áp dụng công nghệ để pháp điện hóa, thống kê, phân loại và tổng hợp văn bản pháp luật, giúp người dân dễ dàng tìm hiểu và tra cứu.

3. Nâng cao chất lượng đội ngũ thực thi pháp luật:

- *Đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn:* Cán bộ, công chức thực thi pháp luật cần được đào tạo bài bản để đáp ứng yêu cầu thực tiễn và xử lý công việc hiệu quả.

- *Phát triển lực lượng luật sư:* Xây dựng và phát triển đội ngũ luật sư có chất lượng, phân bố rộng khắp để hỗ trợ người dân trong việc tư vấn, bảo vệ quyền lợi chính đáng.

- *Cán bộ là người tuyên truyền:* Mỗi cán bộ công chức cần là một tuyên truyền viên pháp luật, nâng cao ý thức chấp hành và tuân thủ pháp luật trong quá trình công tác.

4. Tăng cường giám sát và phản biện xã hội:

- *Kiểm tra, giám sát chặt chẽ:* Các cơ quan nhà nước cần tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực thi pháp luật để đảm bảo tính nghiêm minh, nhất quán.

- *Vai trò của công luận:* Báo chí và dư luận xã hội cần đấu tranh với các hành vi vi phạm pháp luật, góp phần định hướng dư luận và xây dựng niềm tin ở nhân dân.

- Theo quy định tại Điều 11 Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật hiện hành quy định cụ thể 8 nhóm hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật đó là: (1) Hợp báo, thông cáo báo chí; (2) Phổ biến pháp luật trực tiếp; tư vấn, hướng dẫn tìm hiểu pháp luật; cung cấp thông tin, tài liệu pháp luật; (3) Thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, loa truyền thanh, internet, pa-nô, áp-phích, tranh cổ động; đăng tải trên Công báo; đăng tải thông tin pháp luật trên trang thông tin điện tử; niêm yết tại trụ sở, bảng tin của cơ quan, tổ chức, khu dân cư; (4) Tổ chức thi tìm hiểu pháp luật; (5) Thông qua công tác xét xử, xử lý vi phạm hành chính, hoạt động tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân và hoạt động khác của các cơ quan trong bộ máy nhà nước; thông qua hoạt động trợ giúp pháp lý, hòa giải ở cơ sở; (6) lồng ghép trong hoạt động văn hóa, văn nghệ, sinh hoạt của tổ chức chính trị và các đoàn thể, câu lạc bộ, tủ sách pháp luật và các thiết chế văn hóa khác ở cơ sở; (7) Thông qua chương trình giáo dục pháp

luật trong các cơ sở giáo dục của hệ thống giáo dục quốc dân; (8) Các hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật khác phù hợp với từng đối tượng cụ thể mà các cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền có thể áp dụng để bảo đảm cho công tác phổ biến, giáo dục pháp luật đem lại hiệu quả.

- *Đổi mới nội dung và hình thức tuyên truyền pháp luật:* Sử dụng ngôn ngữ dễ hiểu, gần gũi với từng nhóm đối tượng (nông dân, công nhân, học sinh...). Ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội, video clip, infographic... để truyền tải nội dung pháp luật hấp dẫn và dễ tiếp cận hơn.

- *Nâng cao chất lượng đội ngũ tuyên truyền viên pháp luật:* Tổ chức bồi dưỡng chuyên môn, kỹ năng sư phạm pháp lý cho cán bộ tuyên truyền pháp luật. Phát huy vai trò của luật sư, sinh viên luật, các tổ chức chính trị - xã hội trong việc hỗ trợ phổ biến pháp luật.

- *Tăng cường sự tham gia của người dân và cộng đồng:* Khuyến khích người dân tham gia các mô hình “tổ hòa giải”, “tổ tư vấn pháp luật”, “câu lạc bộ pháp luật” tại địa phương. Phát triển các chương trình giáo dục pháp luật trong trường học từ bậc tiểu học đến đại học để hình thành ý thức pháp luật từ sớm.

- *Đảm bảo nguồn lực và cơ chế phối hợp hiệu quả:* Nhà nước cần tăng ngân sách cho công tác phổ biến pháp luật, đặc biệt ở các địa phương còn khó khăn. Thiết lập cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các ngành, các cấp và các tổ chức xã hội để triển khai tuyên truyền pháp luật có hệ thống và liên tục.

Việc đưa pháp luật đến với người dân không chỉ là nhiệm vụ của các cơ quan nhà nước, mà còn là trách nhiệm của toàn xã hội. Giải quyết các bất cập, hạn chế hiện nay là điều kiện tiên quyết để nâng cao ý thức pháp luật trong cộng đồng, từ đó xây dựng một xã hội văn minh, công bằng và phát triển bền vững. Mỗi người dân khi hiểu và hành xử theo pháp luật chính là nền tảng để Nhà nước pháp quyền vững mạnh./.